



מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרה"ק הבית אהרן מקרלין מרן רבי אהרן זצוק"ל בן מרן הרה"ק רבי אשר מסטולין זצוק"ל בנו של מרן הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זצוק"ל, נלב"ע י"ז סיון תרל"ב

ידוע שהרה"ק הבית אהרן מקרלין זצוק"ל היה נוהג להתפלל בקולי קולות, דבר שלא היה מקובל אצל הרבה צדיקים אחרים. פעם נכנסה אליו הרבנית הצדקת ע"ה ושאלה את הרבי מדוע הוא מתפלל כך בקול, והשיב לה: כתוב "והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול", כשרוצים להרגיש חיות של קודש, צריכים להתפלל ברעש גדול... כשיצאה הרבנית אמר למסובבים אותו: את זה אמרתי לה, אבל האמת היא, "האופנים וחיות הקודש" - אם מרגישים חיות של קדושה, מתחילים להרגיש טעם בתפילה, יש לבטל את זה "ברעש גדול". כשלא רוצים לטעום טעם וחיות בעבודה, אז צריכים "ברעש גדול".

פעם הזמין מרן הבית אהרן ספר תורה מהודר אצל סופר ירא שמים. כשהסתיימה כתיבת הספר ביקש הרבי לברך 'שהחינו', עמד שם רב העיר הגאון רבי מרדכי פינסקער זצ"ל, שגדולי דורו אמרו עליו שהוא גאון כרבי עקיבא אייגר בשעתו... שאל אותו הרבי האם אפשר לברך שהחינו, הרב שמע את השאלה ופסק שמתור לברך. עמד הרבי הקדוש ובייך ברכת שהחינו בשמחה גדולה ובהתלהבות עצומה בקולי קולות. לאחר שבייך את הברכה שאל הרבי הקדוש את הרב: "על מה סמכת להקל לברך? הרי הפוסקים נחלקו בזה? נענה הרב ואמר: "אף על פי שנחלקו הפוסקים בך, לברכה כוז שבייך הרבי עכשיו, כולי עלמא מודו שיברך!..."

מרן הבית אהרן פירש פעם את מאמר הגמרא "כל הגדול מתבירו ויצרו גדול הימנו", שפירושו הוא: "כל הגדול", מה שאנו רואים שאדם הולך וגדול ביראת השם יתברך, זה נגרם "מחבירו", ע"י התחברות עם חסידים שיושבים יחד באהבת חברים, מזה נמשך שהוא הולך וגדול ביראת השם יתברך. אבל "יצרו גדול", אם אתה רואה שיצרו מתגבר אצלו, זהו "הימנו", זה נגרם ממה שהוא יושב לבד בלא אהבת דבוק חברים, לכן יצרו מתגדל אצלו...

פעם אמר הרה"ק הבית אהרן: "כי הם חיינו ואורך ימינו", התורה הוא החיות שלנו והאריכות ימים שלנו, "זבהם נהגה", נהגה מלשון הנהגה, על ידי התורה ננהיג - "יומם ולילה", ויולך מיר וְעוֹרֵט טָאג, ויולך מיר וְעוֹרֵט נְאָקֵט [כשאנו רוצים נהיה יום, וכשאנו רוצים נהיה לילה]...

פעם הגיע מרן הבית אהרן יחד עם בנו רבי אשר סטולין'ער זצוק"ל לעיירה מסויימת לשבות בה בשבת. בהכנסם לעיר ראו את העשן היוצא מארובות התנורים בהם בשלו את האוכל לכבוד שבת. נענה הבית אהרן ואמר לבנו: "הבט רואה את המלאכים היוצאים עם העשן מן הארובה. באמת היו הנשים צריכות להגיע למדרגת רוח הקודש על ידי גייעתם במאכלים ובהכנה לשבת קודש, אך הכעס והרוגז מקלקלים את זה".

עצתו של מרן הרבי הקדוש הבית אהרן לחיות בתפילה

[במאמר מוסגר אוסיף אף אני, שכולנו בודאי זוכרים את מרן פוסק הדור הגאון הגדול רבי שמואל הלוי וואזנר זצוק"ל, שפסקיו התקבלו בעם ישראל בחרדת קודש, שגם הוא היה לוי].

אולם - הוסיף הרב גשטטנר זצ"ל - חייבים לציין את דברי הרמב"ם בסוף הלכות שמיטה ויובל (פרק יג הלכה יג): **"ולא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו ואתו והבינו מדעו להיבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' והלך ישר כמו שעשהו האלהים ופרק מעל צוארו עול החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם, הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים ללויים"**.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ה אייר, יומא דף כ"ו)

ההבטחה הנפלאה של רבי שמעון בר יוחאי

בשבוע של ל"ג בעומר הזכרנו את דברי רבי שמעון בר יוחאי במסכת שבת (דף קל"ח ע"ב) שאמר: "חס ושלום שתשתכח תורה מישראל, שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו".

בענין זה סיפר מורי רבי המגיד הנודע הגאון רבי מרדכי דרוק זצ"ל סיפור מעניין. הגאון הגדול חכימא דיהודאי מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל נפגש פעם אחרי השואה עם אחד מגדולי העסקנים בהסתדרות הציונית, יהודי שלא עלינו פרק מעליו עול תורה ומצוות. הלה שוחח עם הרב מפוניבז', ובתוך דבריו הוא אמר בחיך מתריס: "מה נשאר כבר מפוניבז'? מה נשאר מסלבדקא? מה נשאר מבלז, מגור? שום דבר! הכל נחרב. אולם יבוא הרב אלינו לקיבוץ, יראה את השדות המוריקים, את עצי הפרי המניבים, אשר החלוצים השקיעו בהם את לבם ונפשם, שם הכל פורח..."

הרב זצ"ל לא נבהל מדבריו, ובשלוה ענה לו: "המתן נא חמשים שנה, ואז נראה כוחו של מי גדול יותר..."

המשיך הרב דרוק זצ"ל ואמר: בצעירותי היו לי זכרון משה כמה בנינים גדולים ששימשו לרמיסת הדת. היה שם בית ספר 'למל', בו חיינו מאות ילדים והעבירו אותם על דתם, היה שם את המבנה של 'אדיסון' שהיה פתוח בשבת, והיה שם גם של הבנין הגדול של ההסתדרות. סביבם התנהלו מלחמות ענק, רבי עמרם בלוי היה תוחב את ראשו באשכב של אדיסון כדי שלא ימכרו כרטיסים בשבת, וכן היו

מי הביא את הקדושים למירון

בימים אלו כשכלל ישראל מנסה להתחזק מהאסון הנורא, נזכרתי בדברי הגמרא במסכת סוכה (דף נ"ג ע"א): **"אמר רבי יוחנן, רגלוהי דבר איניש אינון ערבין ביה, לאתר דמיתבעי תמן מובילין יתיה"**. אומר רש"י: "לאתר דמיתבעי תמן - למקום שנגזר עליו למות בו, משם הוא מתבקש ליטול נשמתו. תמן מובילין יתיה - לשם רגליו מוליכות אותו". הגמרא מלמדת אותנו כאן, שכשמגיע זמנו של אדם למות, רגליו מוליכות אותו לאותו מקום בו נגזר עליו למות.

מדברים אלו אנו יכולים לקחת הרבה חיזוק. על מ"ה הקדושים והטהורים נגזר לעלות בלהב האש השמימה דווקא ביום ל"ג בעומר דווקא במירון, במקום בו מתחברים לבות בני ישראל לאבינו שבשמים. ואם כן הקדושים האלה לא נסעו למירון, אלא רגליהם הובילו אותם לאותו מקום בו נגזר עליהם לעלות.

אבל יש כאן נקודה עוד יותר עמוקה. הרה"ק השרף מקוצק זצוק"ל פירש את דברי הגמרא בדרך שונה. 'דמיתבעי' הוא גם מלשון תפילה, כמו 'צלותהון ובעותהון'. כלומר רגליו של אדם מובילות אותו למקום בו יתקבלו תפילותיו. על האנשים הקדושים האלה נגזר שיבואו למקום קדוש זה, בו יתקבלו תפלותיהם לרחמים ולרצון לפני אדון כל, לפני עלייתם בסערה השמימה.

(מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ד אייר, יומא דף כ"ה)

מאיזה שבט באו פוסקי הדור

למדנו בדף היומי (דף כ"ו ע"א): "אמר רבא, לא משכחת צורבא מרבנן דמורי [מורה הוראות בישראל (רש"י)] אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר, לוי דכתיב וירו משפטיך ליעקב, יששכר דכתיב ומבני יששכר ידעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל". ובהמשך מסבירה הגמרא שהכוונה היא על "אסוקי שמעתא אליבא דהילכתא [להורות כדת וכהלכה (רש"י)]".

מרן גאב"ד קרית אגודת ישראל, הגאון הגדול רבי נתן גשטטנר זצוק"ל סיפר באחד השיחים, שהגאון האדיר רבן של כל בני הגולה רבי יוסף שאול נתנון אב"ד לעמברג זצוק"ל מביא באחד ההקדמות שלו את דברי הגמרא הנ"ל, וכותב על כך דבר פלא, שרוב מפרשי השלחן ערוך שנתקבלו אצל כל תפוצות ישראל להלכה ולמעשה, הם משבט לוי, דהיינו שהם או כהנים או לויים. והוא מונה שם לדוגמא, את הטורי זהב והמגן אברהם שהיו שניהם לויים, והש"ך והסמ"ע והקצות החשן היו כהנים.

והוסיף מרן הרב גשטטנר זצ"ל, שגם ספר המשנה ברורה שנתקבל בדורות האחרונים בתפוצות ישראל כספר ההוראה המקובל ביותר, נכתב על ידי הגאון הקדוש רבי ישראל מאיר מראדין זצוק"ל שהיה אף הוא כהן...



מיני מתיקה

בל"ג בעומר, כשהייתי במירון בהדלקה של תולדות אהרן, לפתע העניק לי בורא עולם רעיון מחדש בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. רבינו החיד"א כותב דברים נשגבים על יום זה, וכך הוא כותב: "יום ל"ג בעומר ירבה שמחה לכבוד רבי שמעון בר יוחאי, כי הוא יומא דהילולא דילה, ונדע שרצונו הוא שישמחו ביום זה". ולכאורה זה לא מובן. הרי יום יארצייט הוא כידוע יום של חשבון נפש, ויש כאלו שצמים באותו יום [כנפסק בשו"ע י"ד (ס"ת"ב סעיף י"ב)], ואם כן מה פשר השמחה בל"ג בעומר? וחזן זה הרי אנוהו גם באמצע ספירת העומר, ימים שעם ישראל מתאבל בהם? אולם אם נעמיק במהות היום נבין של"ג בעומר הוא בחינה של שמחת תורה. יש קשר הדוק בין יום זה לשמחת תורה, גם בגולה וגם בנסתר. בגולה - הרי בזכות הרשב"י יש לנו את תורת הנגלה, וכמו שהגמרא אומרת במסכת שבת (דף קלח ע"ב): "רבי שמעון בן יוחאי אומר, חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר כי לא תשכח מפני דעונו", אז יש לנו הבטחה מרשב"י בבחינת צדיק גזר והקב"ה מקיים, שלא תשתכח התורה מאתנו ח"ו. וגם בתורת הנסתר, הרי בזוהר הקדוש כתוב (פר' נשא קכד, ב): "בגין דעתידין ישאל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי", כלומר בגלל שכלל ישראל עתיד לטעום מעץ החיים שהוא ספר הזוהר הקדוש יצאו מן הגלות ברחמים. הרי לפנינו הקשר של רשב"י לתורת הנגלה ולתורת הנסתר, ולכן היום הזה הוא כעין שמחת תורה, וכשם שאנוהו שמחים בשמחת תורה, כך אנו שמחים בל"ג בעומר. שזוכה של"ג בעומר יהיה תמיד יום של שמחה, ושזוכה להיות מקושרים ברשב"י כל השנה אמן.

מלחמות קשות סביב בית הספר 'למל'. והנה לא עברו חמשים שנה, בבנין בית הספר 'למל' מתנוסס תלמוד תורה חסידי, בו לומדים ילדי חמד עם ציציות ארוכות ופאות מסולסלות, על חורבות 'אדיסון' כמו בניני מגורים ובית מדרש לחסידי סאטמר, לא פחות! וגם בנין ההסתדרות הפך למוסד חרדי, ובאחת האולמות שלו נערכים חתונות יהודיות על טהרת הקדש. והכל מכח ההבטחה של "כי לא תשכח מפני זרעו" המתגשמת לעינינו בצורה הנפלאה ביותר. (מתוך הפתיחה לשיעור, כ"ד אייר, יומא דף כ"ה)

בקרובי אקדש

מאמר חיזוק

מדבריו חוצבי להבה של כ"ק האדמו"ר מזידיטשוב-ווערצקי שליט"א

רבים שואלים בדבר האסון הנורא שהתרחש במירון. ובכן ראשית כל אין בכוחנו להבין כלל את דרכי השי"ת, "ישרים דרכי ה'", "א-ל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא", ווי היה לנו אילו היה לנו באשעפער שיש בכוחנו להבין את דרכיו... אך מה שניתן לומר, כי מ"ה יהודים הללו לאמיתו של דבר לא נספו בל"ג בעומר, הם נפטרו כבר בראש השנה. כמו שמסופר שפעם בימי מרן הגה"ק החזון איש נפל מטוס בחודש כסליו. כשבאו לספר להחזון איש, נענה ואמר: המטוס לא נפל בחודש כסליו, הוא נפל בראש השנה... וכמו כן יהודים הללו נסתלקו כבר בראש השנה תשפ"א, אין לזה שום קשר לרשב"י ולא למירון... במעשה נדב ואביהוא כתוב (ויקרא י, ו) "וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'". ושם נאמר "בקרבתם לפני ה' ימותו". אין לנו ספק שהיהודים שנפטרו באסון, הגיע זמנם להפטר מן העולם, וכמו שאמרנו חז"ל (סוכה נ"ג ע"א) "רגלי דבר איניש ערביין ביה לאתרא דמיתבעי תמן מוליכין יתיה". הקב"ה רצה שיהיה להם את הזכות שזוה יקרה בזמן שהם היו במצב של "בקרבתם לפני ה'". האור החיים הקדוש בפרשת יתרו שואל, בשעה שהקב"ה הזהיר את כלל ישראל כתיב (שמות יט, כא) "ויאמר ה' אל משה רד העד בעם פן יהרסו אל ה' לראות", למעשה כבר כתוב כאן קודם לכן: "השמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו וכל הנוגע בהר מות יומת", ואם כן למה הוצרך להזהיר שוב "רד העד בעם, פן יהרסו אל ה' לראות ונפל ממנו רב". ותירץ האור החיים הק' שבני ישראל אף אם יאמרו להם לא להגיע, מטילים עליהם 'הגבלות'... יהודים מטבעם משתוקקים לקב"ה ורוצים לרוץ לקב"ה בבחינת "צמאה לך נפשי כמה לך בשרי", ומיתתם זו היא חיותם, מיתת החומר זה חיות הלב, ולכן הזהירו בני ישראל שאע"פ שהם רוצים, הקב"ה אינו רוצה שיפול מהם רב, הקב"ה רוצה שיהיה 'וחי בהם'. על כל פנים ברור שהיהודים היו צריכים להילקח מהעולם, והם זכו להלקח ביום גדול זה ובמקום קדוש זה. אלו היו נשמות גבוהות שעלו ונתעלו למקום הגבוה, אבל עלינו מוטל להתפלל שתמתק מדת הדין בשרשה, ושרשב"י לא יוותר, וכמו שעשה בחיים חיותו, כמובא בזוהר שרשב"י נכנס לעיר לוד, וראה שם מגיפה. אמר רשב"י להקב"ה: בר יוחאי כאן בעיר, וקורים כאלו דברים! אני גוזר שמלאך המות ילך מפה. בא ר' חנינא ואמר לו לרבי מאיר בעל הנס: ראית את מה שעשה רבי שמעון? השיבו ר' מאיר בעל הנס: אין לנו השגה כלל בכוחו של רשב"י, שאפילו אצל משה רבינו כשהיתה מגיפה היה צריך לקחת קטורת, ואילו לרשב"י הסיפיק דיבור פיו בלבד... צדיק גזר והקב"ה מבטל. הגמרא אומרת בפסחים (דף נ"א ע"א) כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בין בפניו בין שלא בפניו, וכן אמרו בשבת (מ"ה ע"א) כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק. שיזכו כל החולים לרפואה שלימה, וכידוע ש'מרון' ראשי תיבות מלך רופא נאמן ורחמן, כי לרשב"י יש כוח להחיות מתים. יש יהודי בשם ר' מרדכי ד. שיחי', שלפני כמה שנים ל"ע הכליות לא עבדו אצלו כראוי והיה צריך לעשות כל יום עשר שעות דיאליזה. הוא היה יושב הרבה במירון, ושם היה עושה את הדיאליזה באכסנייתו. יום אחד כשכליותיו כבר לא תפקדו כלל, קבעו לו הרופאים ניתוח בחו"ל להשתלת کلیה. הניתוח היה מיועד להיות מיד אחר שבועות. הוא הכין את כל ההכנות לנסיעה, ולל"ג בעומר הוא נסע למירון, ושם הוא התפלל בדמעות שלישי, ובדבריו אמר לו ר' שמעון: אם אתה יכול להחיות מתים, קל וחומר שתוכל לרפאות חולים. אני מאמין בכוחך שתוכל לרפאות ולחדש את כליותי... ואט אט הוא מרגיש שהכאבים חולפים, הוא מרגיש טוב! הוא הלך לרופא שבדק אותו, ואכן הכליות עובדות. זכה האיש בכח תפלתו, וקיבל שתי כליות חדשות ולא היה זקוק עוד לניתוח כלל. יעזור השי"ת שזוכה לאהבת ה' ויראת ה', שיקיים בנו הפסוק "נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ה', לבי ובשרי [בשרי] ר"ת ר' שמעון בר יוחאי] ירננו אל אל חי".

מקולמוסם של הקוראים

קדוש, ואם זה קשה אז לפחות שעה אחת בשבת שלא לדבר דברים בטלים, וכך זוכה כל שבת להיות מקושרים עם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי. מיד כשעלה בדעתי הרעיון, החלטתי שאני חייב לשלוח לעלון 'מתקנות הדף היומי' אשר כשמו כן הוא. כה לחי, תמשיכו הלאה בגליונות הבאים לחזק את עם ישראל. בברכת כהן, יצחק הכהן כ"ץ, בית שמש

לכבוד מעוז ומגדל הזוכה ומזכה בכתב ובקולו הנפלא הגאון **הרב אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א** מובא בזוהר הקדוש בפר' בראשית (דף לב ע"א): "רבי שמעון כד חמי לאמיה דהנות משתעיא, הנה אמר לה, אמא שתוקי, שבת היא וְאָסִיר". לימד אותנו רבי שמעון שבשבת קודש אסור לדבר דברי חול. רציני הציע שנקבל על עצמנו לעילוי נשמת קדושי מירון לשתוק מדברים בטלים בשבת

מאוצרות הפרשה

יברכך ה' וישמרך, יאר ה' פניו אליך וגו' (ו, כד). פירש רש"י: יברכך - שיתברכו נכסיך. וישמרך - שלא יבואו עליך שודדים ליטול ממונך. וההמשך מפרש במדרש (במדבר רבה יא, ו) "יאר - זה מאור תורה, שיאיר עיניך ולבך בתורה". ומקשה המאור ושמש שאם כן היה צריך להקדים קודם ברכת מאור תורה ואח"כ ברכת הממון. ומסביר המאור ושמש, כי בדרך כלל מי שיש לו עושר וגדולה מתגבר עליו היצר הרע ומטרידהו שלא יוכל לעסוק בתורה, וקשה לו מאוד לשקוד בתורה כראוי. ועל כן מברכים אותנו הכהנים שאף על פי שיתברכו נכסיך בממון רב, עם כל זה עדיין יאר ה' עיניך ולבך במאור התורה.

נקודה למחשבה:

"נראה לי כשילמוד האדם איזה דבר ואינו מבין, יתמרמר על הגלות ויתפלל על הגאולה, עי"ז יתעורר דעתו להתבונן מה שלא ידע... והנה תשכיל ותדע מה שאמרנו רז"ל כל מי שלא נבנה בית המקדש בימיו כאילו וכו', דקשה הלא רבים וכן שלמים יסודי עולם הלכו למנוחות עולם ולא נבנה בית המקדש בימיהם, אבל באמת שבונים בכל עת בית המקדש כל אחד חלקו השייך לנשמתו... על כן כאשר האדם אינו מבין התורה בדעתו הוא שחלק בית המקדש שלו עדיין לא נבנה מגודל חטאו, הנה ישוב אל ה' על עונותיו ויתמרמר על הגלות ויתפלל על הגאולה, ותתחזק דעתו, ויראה פלאות מה שלא ידע" (אגרא דפרקא אות יב).

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661